

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۸/۷/۱
تاریخ پذیرش نهایی: ۱۳۸۸/۱۱/۷

فاطمه بنویدی^۱

هنر و نقاشی از دیدگاه لویی آلتوسر

چکیده

از جمله جریان‌های مهم فکری که دو سه دهه اخیر در فرانسه پایه‌گذاری شد و تأثیر بسزایی به‌ویژه بر مارکسیسم گذاشت، مارکسیسم ساخت‌گرا بود. پایه‌گذار این جریان را لویی آلتوسر فرانسوی دانسته‌اند. این جریان می‌کوشید تا با استناد به تحولات زبان‌شناسی ساخت‌گرا و نیز روانکاوی لاکانی به تبیین جدیدتری از موضوعات و مسائل بنیادین مارکس دست یابد. به همین خاطر آلتوسر کوشید تا از جزمیت‌ها یا دکم‌های مارکسیستی مبنی بر تأثیر یک‌سویه زیربنای اقتصادی بر روبنای فرهنگی و سیاسی و حقوقی فاصله گیرد و تاکنون همواره نکته‌گیری‌های ژرف وی، اندیشمندان پس از او را به تأمل واداشته است. رابطه میان هنر و ساخت‌گرایی از موضوعاتی است که هنوز آن‌گونه که باید بررسی نشده است. ساخت‌گرایی نیز به نوبه خود بر چگونگی درک و نقد اثر هنری مؤثر بوده است. این جنبش هنری در پی رد ایده هنر برای هنر، کارکردی اجتماعی برای هنر در نظر می‌گرفت. آنها می‌کوشیدند تا هنر دربردارنده منفعت بیشتری برای مردم باشد. نگارنده در این پژوهش با روش توصیفی - تحلیلی به بررسی نقاشی هنرمند ایتالیایی لئوناردو کرمونینی (۱۹۲۵ -)، که هنرمند مکتب اکسپرسیونیسم انتزاعی است، پرداخته است و در پی بررسی مفهوم ایدئولوژی، هنر و همچنین رویکرد ضد اومانستی است که البته این بررسی با تکیه بر دستاوردهای لویی آلتوسر صورت می‌گیرد.

کلیدواژه‌ها: هنر، ایدئولوژی، ساخت‌گرایی، کرمونینی، اکسپرسیونیسم، انتزاعی.

۱. دانشجوی دکتری فلسفه هنر، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، استان تهران، شهر تهران